

Buổi 8 (Trình diễn trực tiếp): tìm bảng kiểm báo cáo và kiểm tra một tạp chí

Thời điểm: Buổi 8 (trực tuyến, Thứ Bảy 19:30 đến 22:30), mục 8.2 (Công bố: từ bảng kiểm đến người phản biện), 20:36–20:39 (3 phút), sau slide về tạp chí sẵn mỗi · **Người thực hiện:** giảng viên, chia sẻ màn hình · **Học viên:** theo dõi trên màn hình của mình (không cần phần mềm)

Mục tiêu: học viên thấy (1) các bảng kiểm báo cáo miễn phí nằm ở đâu và (2) ba cách kiểm tra nhanh để phân biệt tạp chí thật với tạp chí sẵn mỗi. Khi kết thúc, học viên nhớ được ba địa chỉ web.

Lưu ý: các trang web trong phần trình diễn đều bằng tiếng Anh. Kịch bản giữ nguyên tên nút và ô tìm kiếm như trên màn hình.

Trước buổi học (10 phút, ngày hôm trước)

1. Mở các trang sau trong các thẻ trình duyệt riêng và kiểm tra chúng tải được trên đường truyền ở nhà hoặc ở cơ quan:
- EQUATOR Network: <https://www.equator-network.org>
 - DOAJ (Directory of Open Access Journals, danh mục tạp chí truy cập mở): <https://doaj.org>
 - NLM Catalog: <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/nlmcatalog>
 - Think.Check.Submit: <https://thinkchecksubmit.org>
2. Chọn **một tạp chí thật** phù hợp với lớp (một tạp chí hồi sức tích cực hoặc điều dưỡng mà khoa của anh chị hay đọc) để kiểm tra. Tránh nêu tên hoặc trình diễn một tạp chí mà anh chị cho là sẵn mỗi. Hãy dùng email giả định trên slide cho việc đó.
3. Chuẩn bị **phương án dự phòng ngoại tuyến** (bên dưới): chụp 5 ảnh màn hình và để trong một thư mục, hoặc tải sẵn bảng kiểm CONSORT 2025 và STROBE.
4. Thu phóng trình duyệt 150% để học viên đọc được trên máy tính xách tay và điện thoại khi anh chị chia sẻ màn hình.

Kịch bản (3 phút)

Thời gian	Bấm / cho xem	Nói
0:00	Trang chủ EQUATOR. Chỉ vào ô tìm kiếm và khung "Reporting guidelines for main study types" (hướng dẫn báo cáo cho các loại nghiên cứu chính).	"Mỗi thiết kế nghiên cứu đều có một bảng kiểm báo cáo, và tất cả đều ở đây, miễn phí."
0:30	Gõ CONSORT và mở trang CONSORT (CONSORT 2025). Cuộn xuống bảng kiểm và sơ đồ dòng chảy người tham gia .	"Bài báo 1 là thử nghiệm ngẫu nhiên, nên dùng CONSORT. Đây là sơ đồ dòng chảy. Bài báo 1 có sơ đồ này ở trang 5: 1201 người được sàng lọc, 50 người được phân ngẫu nhiên."

Thời gian	Bấm / cho xem	Nói
1:00	Quay lại, tìm STROBE và mở bảng kiểm (các phiên bản cho thuần tập / bệnh chứng / cắt ngang).	"Bài báo 2 là nghiên cứu thuần tập, nên dùng STROBE, và bản thảo FLUID-ICU của anh chị cũng vậy: các mục anh chị đã đánh dấu tuần trước (4–17) nằm trong bảng kiểm này. Thực ra cả hai bài báo đều không nêu tên hướng dẫn báo cáo mình theo, và người phản biện sẽ yêu cầu điều đó."
1:20	DOAJ : tìm tên tạp chí đã chọn. Cho xem hồ sơ tạp chí (giấy phép, phí, hình thức phản biện).	"Với tạp chí truy cập mở, DOAJ liệt kê những tạp chí đạt các tiêu chuẩn cơ bản. Không có tên trong danh sách là lý do để kiểm tra thêm."
1:50	NLM Catalog : tìm tên tạp chí, rồi thêm AND <code>currentlyindexed[All]</code> (hoặc dùng bộ lọc "Journals currently indexed in MEDLINE").	"Nếu một tạp chí nói họ có trong MEDLINE, hãy kiểm tra ở đây. Tạp chí sẵn mỗi thường tự nhận được chỉ mục mà thực ra không có."
2:30	Think.Check.Submit : mở bảng kiểm.	"Trước khi nộp bài ở bất cứ đâu: anh chị có biết tạp chí này không, có liên hệ được với nhà xuất bản không, quy trình phản biện có rõ ràng không, các khoản phí có rõ ràng không? Ba phút có thể cứu bài báo của anh chị."
2:50	Quay lại slide.	"Ở nhà, hãy kiểm tra tạp chí và hướng dẫn báo cáo trong kế hoạch công bố của chính anh chị (Đề cương Phần 4, đã làm mẫu ở Buổi 7), và ghi chú rằng bản thảo FLUID-ICU của anh chị theo STROBE (thuần tập)." Sau đó tiếp tục với slide bộ hồ sơ nộp bài.

Phản thêm tùy chọn (chỉ khi lớp đi trước giờ): mở orcid.org và cho thấy việc đăng ký mã ORCID iD chỉ mất hai phút. Mã này cần có trên trang tiêu đề (slide tiếp theo).

Không làm: đi vào từng mục của bảng kiểm, so sánh chỉ số ảnh hưởng (impact factor), hoặc trình diễn hệ thống nộp bài. Những nội dung đó thuộc Cấp độ 2.

Màn hình dự kiến (học viên sẽ thấy gì)

1. Trang chủ EQUATOR với ô tìm kiếm lớn và đường dẫn đến các hướng dẫn chính (CONSORT, STROBE, PRISMA, STARD, SPIRIT, CARE ...).
2. Trang CONSORT: tuyên bố CONSORT, bảng kiểm tải về được (Word/PDF) và sơ đồ dòng chảy người tham gia.
3. Trang STROBE: các bảng kiểm cho nghiên cứu thuần tập, bệnh chứng và cắt ngang.
4. Hồ sơ tạp chí trên DOAJ: tên tạp chí, nhà xuất bản, giấy phép (ví dụ CC BY), phí xử lý bài báo, hình thức phản biện.
5. Hồ sơ trên NLM Catalog: tên tạp chí, ISSN và dòng "Current Indexing Status: Currently indexed for MEDLINE" (hiện đang được chỉ mục trong MEDLINE) hoặc không.

(Giao diện các trang web có thể thay đổi. Nếu trang trông khác, hãy dùng ô tìm kiếm của trang đó. Nội dung vẫn như vậy.)

Dự phòng ngoại tuyến (mất mạng hoặc lỗi chia sẻ màn hình)

1. Chiếu 5 ảnh màn hình đã chuẩn bị, theo đúng thứ tự, với cùng kích bản.
2. Nếu không có ảnh màn hình: chia sẻ tệp PDF **bảng kiểm và sơ đồ dòng chảy CONSORT 2025** đã tải về và chỉ vào sơ đồ dòng chảy của Bài báo 1 (trang 5): "đây là hình mà CONSORT yêu cầu".
3. Dán các địa chỉ vào khung chat: **equator-network.org · doaj.org · thinkchecksubmit.org** (kèm "NLM Catalog" cho MEDLINE).
4. Thay vào đó, đọc to bài "nhận diện email của tạp chí săn mồi" trong phiếu bài tập Buổi 8 (Phần C1, tệp PDF đã gửi trước buổi học) và cùng cả lớp phân tích (1 phút).

Các câu hỏi thường gặp

- **"Google Scholar có phải là cơ sở dữ liệu chỉ mục không?"** Không. Đó là công cụ tìm kiếm liệt kê gần như mọi thứ, kể cả tạp chí săn mồi. Hãy kiểm tra MEDLINE (NLM Catalog), DOAJ, Scopus hoặc Web of Science.
- **"Tạp chí không có impact factor có phải là tạp chí kém không?"** Không hẳn. Tạp chí mới hoặc tạp chí nhỏ của các hội chuyên ngành thường chưa có. "Impact factor" giả do các tổ chức không rõ nguồn gốc cấp là dấu hiệu cảnh báo.
- **"Tôi có phải điền bảng kiểm không?"** Nhiều tạp chí yêu cầu nộp bảng kiểm khi nộp bài, kèm số trang. Hãy dùng bảng kiểm trong lúc viết, không chỉ ở cuối.
- **"Còn đề cương nghiên cứu thì sao?"** Đề cương thử nghiệm lâm sàng theo SPIRIT (SPIRIT 2025), và đề cương nghiên cứu quan sát theo cùng logic đó.